

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 536198

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Wiktor Razmus

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

1. Zdobyć teoretycznej wiedzy z zakresu specyfiki cech psychologicznych i sposobów ich pomiaru za pomocą testów i kwestionariuszy psychologicznych.
2. Nabycie umiejętności krytycznego myślenia o wynikach testów psychometrycznych.
3. Nabycie wiedzy na temat różnych kryteriów dobroci testów psychologicznych.
4. Opanowanie praktycznych umiejętności w wykonywaniu podstawowych analiz psychometrycznych.
5. Ukształtowanie wrażliwości na psychometryczne właściwości testów i kwestionariuszy psychologicznych.

Wymagania wstępne:

Zaliczony wykład ze Statystyki opisowej w ramach studiów z psychologii. Równoległy udział w wykładzie: Podstawy psychometrii.

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

1. Student zna podstawowe pojęcia z zakresu psychometrii.
2. Student zna rodzaje testów psychologicznych i kryteria ich dobroci, w tym trafność i rzetelność oraz metody ich pomiaru.
3. Student zna zasady charakteryzujące pomiar cech psychologicznych, etapy procesu psychometrycznego.
4. Student rozpoznaje określone źródła błędów w pomiarze testowym.
5. Student zna i rozumie zasady etyki zawodowej w zakresie wykorzystania testów i kwestionariuszy psychologicznych.

UMIEJĘTNOŚCI

1. Student potrafi stworzyć wstępną pulę pozycji testowych do pomiaru interesującej go zmiennej psychologicznej.
2. Student planuje i realizuje procedurę zbierania danych na potrzeby oceny właściwości psychometrycznych konstruowanego narzędzia.
3. Student potrafi sprawdzić właściwości psychometryczne samodzielnie konstruowanego narzędzia pomiaru psychologicznego.
4. Student interpretuje dane dotyczące skonstruowanego narzędzia psychometrycznego i przedstawia je w postaci raportu z badań.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

1. Student krytycznie ocenia przydatność i wiarygodność testu psychologicznego dla celów naukowych i klinicznych na podstawie jego właściwości psychometrycznych.
2. Student jest świadomy znaczenia zasad etycznych przy wykorzystaniu testów i kwestionariuszy psychologicznych.

Metody dydaktyczne:

Praca indywidualna, praca w grupie, dyskusja, metody warsztatowe, praktyczne wykonywanie obliczeń i rozwiązywanie zadań psychometrycznych, ćwiczenie z wykorzystaniem komputerowego programu IBM SPSS Statistics.

Pomoce dydaktyczne: komputery, rzutnik multimedialny, tablica.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia:

1. Dwa kolokwia (każde na min. 51%).
3. Praca semestralna - opracowanie narzędzia diagnostycznego wybranej przez siebie zmiennej psychologicznej wraz z podręcznikiem (ocena min. 51%).

Ocena z ćwiczeń:

Ocena końcowa jest wyliczana jako średnia ocen z dwóch kolokwiów i pracy semestralnej.

Ocena końcowa = $(k_1+k_2+p)/3$

gdzie:

k – oceny z danego kolokwium (w %)

Opis zajęć: Podstawy psychometrii (s) (ćwiczenia)

p – ocena za pracę semestralną (w %)

Kryteria ocen:

ocena bardzo dobra (5) 90-100%

ocena dobra plus (4,5) 80-89,9%

ocena dobra (4,0) 70-79,9%

ocena dostateczna plus (3,5) 60-69,9%

ocena dostateczna (3) 51-59,9%

ocena niedostateczna (2,0) 0-50,9%

Treści programowe przedmiotu:

1. Test jako narzędzie diagnozy psychologicznej - podstawowe pojęcia i założenia. Pomiar w psychologii, co to jest test psychologiczny, cechy testów psychologicznych, metody badawcze w psychologii.
2. Konstruowanie testów psychologicznych. Tworzenie pozycji testowych. Strategie konstruowania testów, etapy tworzenia testu, struktura podręcznika testowego.
3. Diagnoza za pomocą testów - kwestie psychologiczne, psychometryczne, etyczne, metodologiczne. Rodzaje testów psychologicznych, specyfika pomiaru psychometrycznego, skale pomiarowe – zasady wyboru skali odpowiedzi. Kwestie etyczne i prawne związane z diagnozą psychologiczną i stosowaniem testów.
4. Właściwości pozycji testowej. Odpowiedzi na pozycje testowe, wynik ogólny testu, rozkład wyników w teście, wynik ogólny testu a wynik pozycji, obliczanie współczynnika mocy dyskryminacyjnej w programie IBM SPSS Statistics, jakie pozycje powinny zostać włączone do testu.
5. Rzetelność testu - podstawy teorii rzetelności testów psychologicznych w ujęciu klasycznej teorii testów. Pojęcie rzetelności, błąd pomiaru i jego źródła, teorie rzetelności pomiaru, założenia i twierdzenia klasycznej teorii testów, obliczanie standardowego błędu pomiaru i standardowego błędu estymacji, wyznaczenie przedziału ufności dla wyniku prawdziwego, zastosowanie standardowych błędów pomiaru w diagnozie.
6. Rzetelność testu - metody jej szacowania. Zgodność test-retest, metoda wersji równoległych testów, metoda połówkowa, zgodność wewnątrzna, zgodność ocen sędziów, interpretacja wartości współczynników rzetelności. Obliczanie rzetelności w programie IBM SPSS Statistics.
7. Trafność pomiaru testowego - rodzaje trafności. Trafność kryterialna (prognostyczna i diagnostyczna), trafność treściowa, trafność teoretyczna. Obliczanie trafności w programie IBM SPSS Statistics.
9. Standaryzacja badania testowego, czynniki zniekształcające wyniki testowe.
10. Normy – interpretacja wyników testu. Obliczanie norm (skala jednostek znormalizowanych z, skala tenowa, skala IQ, skala staninowa, skala stenowa).
11. Interpretacja wyników testowych. Zakres zastosowania norm, testy zorientowane na standard wykonania.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Hornowska, E. (2003). Testy psychologiczne. Teoria i praktyka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
2. Mańkowska, M. (2010). Wprowadzenie do psychometrii. Lublin: Wydawnictwo KUL.
3. Fronczyk, K. (red.) (2009). Psychometria – podstawowe zagadnienia. Warszawa: Vizja Press&IT.

Literatura uzupełniająca

1. Anastasi, A., Urbina, S. (1999). Testy Psychologiczne. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych.
2. Brzeziński, J. (red.) (2005). Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. American Educational Research Association, American Psychological Association, National Council on Measurement in Education (2007). Standardy dla testów stosowanych w psychologii i pedagogice. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Brzeziński, J. (2005). Metodologia badań psychologicznych. Warszawa: PWN.
5. Magnusson, D. (1991). Wprowadzenie do teorii testów. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
6. Drwal, R. Ł. (1995). Adaptacja kwestionariuszy osobowości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
7. Zawadzki, B. (2006). Kwestionariusze osobowości. Strategie i procedura konstruowania. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.